

Jumal on üles läinud rõõmuhoisete saatel, Issand on üles läinud pasunahäälega. (Ps 47:6)

Teisel ülestõusmispühal lahkus meie hulgast ja läks taevase Isa juurde Paavst Franciscus. Kuna mul on olnud võimalus paavstiga kohtuda ning ta on külastanud ka Kaarli kirikut, jälgisin sel nädalal tähelepanelikult Vatikani sündmusi ja loomulikult ka matusetalitust.

Mäletan hästi, kuidas Paavst Johannes Paulus II matuste ajal aplodeeris terve Peetruse väljak rahvast, kui puusärg kirikusse kanti. Ka seekord kõlas aplaus, kuid mitte ainult protsessiooni ajal – plaksutati ka jutluse kestel. Inimesed avaldasid oma nõusolekut ja liigutatust, kui jutlustaja sõnad neid puudutasid. Kujutasin elavalt ette, kuidas see oleks meie kirikus – kui keegi õpetaja räägiks midagi, mis kuulajates vastukaja leiab, ning inimesed plaksutaksid. Tõenäoliselt seda siiski ei juhtu, ja ehk polekski see alati hea – pidev aplodeerimine võib rääkijat häirida või kõne voolu katkestada.

Miks ma sellest kirjutan? Sest mulle tundub, et meie kirikutes ei ole tunnete ja siira emotsiooni väljendamine kuigi tavapärane. Meie, eestlased, oleme pigem vaoshoitud ja sisekaemuslikud. Kirik on meile sageli paik, kus valitseb sügav vaikus ja pühalik tõsidus. Ometi ei ütle pühakiri kusagil, et oma tundeid tuleks maha suruda. Kui südames on rõõm, miks ei võiks see ka väljenduda? Kui hing tahab nutta, siis nutkem.

Võib-olla just meie teenistuste vaoshoitus ja mõnikord emotsionaalne raskus loovad mulje, et luterlikus kirikus puudub rõõm, ülistus ja kiitus, mida mõne teise konfessiooni juures sageli kogetakse. Ent tegelikult on ka meie jumalateenistustes kõike seda – tänu, rõõmu ja ülistust –, mis võiks meie meeled ja südamed avada Jumala ligiolu rõõmule.

Aprillikuu juhtsalm räägib: „Jumal on läinud üles rõõmuhoisete saatel.” Nii võiks ka meie südames ja huultel kõlada hõiskamine – mitte ainult seesmiselt, vaid ka väliselt. Sest just nii väljendame oma tänu ja rõõmu selle eest, et meil on ülestõusnud Issand, kes on kinkinud meile elu.

Koguduse õpetaja Jaak Aus

Ülestõusmisöö vigiilia Kaarli kirikus – rõõmu ja tänu täis ristimis- ja leeripüha öö

19. aprilli õhtul, algusega kell 22, kogunes Kaarli kiriku esisele platsile rohkelt rahvast – koguduseliikmeid, külalisi ning ristimisele ja leeriohnnistusele tulnud leerilapsi. Oodati südame pöksudes kiriku-aasta tähenduslikku ja rõõmuküllast öist jumalateenistust: ülestõusmisöö vigiiliat. See püha liturgia, mis juhatab sisse ülestõusmispüha hommiku, algas kiriku ees Pühakirja lugemiste ning paasaküünla süütamisega – Kristuse ülestõusmise valguse sümboliga.

Vigiilia alguses pimedasse kirikusse toodav paasaküünal tähistab ülestõusmise valguse saabumist koguduse keskele. Jagades küünlavalgust üksteisele, siseneti kirikusse, huulil ja südames rõõmusõnum: Kristus on tõesti üles tõusnud! Tema valguse ees taandub surma ja patu pimedus. Paasaküünlaga liitus ülestõusmishümn *Exsultet*, mida juba kirik isa Hieronymus mainib oma kirjas aastal 384 kui ülestõusmisöö liturgia olulist osa. Kirik laulab kiitust Kristusele, meenutab Pühakirja kaudu Jumala imelisi tegusid ning pühitseb sakramente, mis liidavad meid Kristuse surma ja ülestõusmise osadusse.

Selle püha öö krooniks sai neljakümne

Foto: Erik Peinar

kahe uue koguduseliikme ristimine ja konfirmeerimine. Nii täiskasvanute kui ka noorte leerirühma liikmed tunnistasid avalikult oma usku. Ristimata leerilapsed ristiti ning kõik leerilapsed võtsid vastu püha armulaua sakramendi. Kogudus tervitas neid palvete ja rõõmuga – usus, lootuses ja tänus.

Ülestõusmisöö vigiilia Kaarli kirikus oli

tõeliselt rõõmu ja tänu öö – täis paasaküünla valgust, ristimise ja leeriohnnistuse armu, usu tunnistamist ja ülestõusmispühade rõõmu. Kogu Jumala rahvas kiitis Teda, kes on surma võitnud ja meile elu kinkinud.

Kristus on üles tõusnud! Ta on tõesti üles tõusnud!

Abiõpetaja Kaisa Kirikal

Matusetalitus – kristlik või ilmalik?

Inimesed ei korralda matuseid iga päev. Aastakümnete jooksul, mil olen ise talitusi läbi viinud, on paljud asjad muutunud ja lisandunud on uusi võimalusi. Kui ma oma vaimulikuteed alustasin, olid ainsaks võimaluseks hauamatused. Nüüd on levinud ka tuhastamine ning urnimatused. Võib öelda, et aasta lõikes on juba üle poolte matustest seotud tuhastamisega.

Kuidas kirik suhtub tuhastamisse?

Lääne kiriku traditsioonis ei ole tuhastamine taunitud. Kirik suhtub sellesse neutraalselt. Olulisem on see, milline oli lahkunu soov ja kuidas on lähedaste jaoks parem ja otstarbekam. Ka siin on kindlasti vaimulik abiks.

Mis vahe on kristlikul ja ilmalikul matusel?

Sageli arvatakse, et nende vahe on peaaegu olematu – lihtsalt valitakse kas vaimulik või ilmalik kõneleja. Mõnikord loeb ka ilmalik kõneleja Meie Isa Palvet, et anda talitusele justkui kristlik mõõde. Sellisel juhul kujunebki talitus nõ vahepealseks – ühelt poolt ilmalik, teisalt kristlik.

Kõige nähtavam erinevus on tihti see, kus talitus toimub – kas kirikus või kabelis. Kui vaimulik on kohal, tajutakse seda kohe kristliku matusena. Ent tegelik erinevus on sisuline.

Kristliku matusel puhul loetakse pühakirja ja palvetatakse. Kõige olulisem erinevus seisneb aga selles, millise mõõdemega talitust läbi viiakse. Kristlik matus on oma olemuselt alati helge – seal ei kuulutata surma võitu ega rõhutata kurbust kui elu lõppu.

Meie kristlastena usume, et surm ei ole lõpp, vaid tee ellu. Kui usaldame oma lähedase palves ja sõnas Jumala hoolde, võime paluda, et Jumal oleks armuline ja võtaks ta vastu igavesse ellu. Me usume töotusse, et Jeesuse kannatuse, surma ja ülestõusmise läbi on taaskohtumine võimalik.

Seepärast olen matustel sageli rõhutanud: see on talitus, kus jätame oma armsa Jumalaga. Nii nagu me usaldame reisile mineva inimese Jumala hoolde – et ta oleks hoitud, varjatud ja kaitstud –, usaldame ka lahkunu Tema hoolde uskudes, et meie lahusolek on ajutine.

See on usk, millele kristlik matus tugineb. Talituse sees on mitmeid sügava tähendusega osi, mida inimesed sageli ei tea, kuid millel on oluline vaimulik väärtus:

Kaarli koguduse arhiiv.

*Peeter Pichmanni matus 20. aprillil 1930 Rahumäe kalmistul.
Paremal seisab Kaarli koguduse õpetaja Friedrich Stockholm (1884–1968).*

Kaarli koguduse arhiiv.

Õpetaja Aleksander Kapp (1874–1940) matusetalitusel 1930ndate lõpus.

palved, mulla puusärki panemine, õnnistamine – kõik need sümboliseerivad töotust, et kuigi oleme põrm ja selleks me saame, tõstab Jumal meid ühel päeval üles igavesse ellu.

Sageli arvatakse, et kiriklik matus on range ja jäik. Kuid Kaarli kirikus arutame iga matust lähedastega põhjalikult. Mõtleme läbi muusikalised võimalused, arvestame lahkunu soovidega. Meie organistid mängivad ka kaasaegsemaid lugusid – kas orelil või koos viiulisolistiga.

Talituse ülesehitus sõltub inimesest. Olen rääkinud isegi anekdoote – alguses ehmatakse, aga hiljem öeldakse, et need sobisid just sellele inimesele väga hästi. Ka huumoril on koht – see võib olla harjumatu, aga kui see aitab leinajaid, siis on see omal kohal.

Matusetalituse lõppedes soovime, et inimesed tunneksid end lohutatuna, kinnitatuna ja julgustatuna. Et nad võiksid minna eluga edasi südamerahuga, teades, et nende armsat inimest hoiab ja kannab Jumal.

Millised on võimalused matusetalituseks?

Kui lähedane on lahkunud, võtke julgelt ühendust kogudusega – meie kontaktid leiab kodulehelt.

Kirikus saab toimetada matusetalitust sõltumata sellest, kas järgneb tuhastamine või minnakse koos surnuaiale, et puusärk hauda langetada.

Oluline on, et võetaks meiega esmalt ühendust, sest siis saame rääkida täpselt võimalustest ja minnes talitust korradavasse matusebüroosse on lähedastel esmane ja vajalik teave olemas.

Koguduse õpetaja Jaak Aus

VÄIKE USUSÕNASTIK

Kallis aeg

Leviatanit mainitakse Vanas Testamendis viis korda: Iiob 3:8; 40:25–41:26; Psalm 74:12–19; Psalm 104:25–26; ja Jesaja 27:1.

Tema roll on erinev: Psalmis 74 ja Jesaja 27:1 on ta kaosekoletis ja Jumala vaenlane; Psalmis 104 ja Iiob 40 aga Jumala loodud olend – kas mänguasi (Ps 104) või jumaliku väe ilming (Iiob 40).

Kuigi Uues Testamendis teda ei mainita, arvavad piibliteadlased, et Leviatani kuju on olnud prototüübiks Ilmutusraamatus kirjeldatud merest tulevale metsloomale (Ilmutusraamat 13:1-8) ning lohele, kes jälitab messiaanlikku last ja ta ema (Ilmutusraamat 12:1–17).

Kuigi Ilmutusraamatus samastatakse lohe saatanaga, ei ole Leviatan kõigis Vana Testamendi tekstides kuri olend. Algselt on ta olnud loomiseelset kaost sümboliseerivat ulgumerd kehastav koletis, kelle võitlus Jumalaga (Psalmis 74 ja Jesaja 27:1) tähendab kuiva maa ja mere eraldamist – loomistegu, millest räägitakse 1Ms 1:9–10.

Iiobi 40:25–41:26 on Leviatan tõlgitud “krokodilliks”, kuid ka seal antud kirjelduses on ta pigem lohe kui krokodill – tema silmadest tulevad välja tulelondid ja ninasõõrmetest suits. Hili-semates juudi pärimustes saab temast Js 27:1 põhjal piduroog õigetele messia korraldatud suurel banketil (vrdl Jeesuse tähendamissõnaga suurest peost Mt 22:1–14; Lk 14:15–14).

Abiõpetaja Jaan Lahe

Foto: Erik Peinar

19. aprillil toimunud leeripühäl ristiti ja konfirmeeriti 42 uut koguduseliiget..

Foto: Külli Saard

20. aprillil peale ülestüsumispühade missat toimus tavaks saamas munade veeretamine.

Foto: Tarru Maarja koguduse Facebook

27. aprillil toimus EELK Misjonikeskuse korraldatud misjonäride tugikoguduste osaduspäev Kaarli koguduse majas, kus saadi kokku teiste koguduste esindajatega ja jagati kogemusi. Lisaks Kaarli kogudusele osales kohtumisel Tallinna Toomkoguduse, Saku Toomase, Helme Maarja, Tartu Maarja ja Ilumäe koguduste esindajad.

Kirsti Malmi kõneles sellest, kuidas toimib tugikoguduste ja misjonäride vaheline koostöö Soome kirikus.

Videokohtumise sild loodi Liliann Keskineniga Peterburis ja misjonipraktikant Rahel Straussiga Barcelonas. Nende kogemused ja piiritu usaldus Jumala vastu olid väga inspireerivad. Ühiselt palvetati misjonäride, nende töö ja kaastöölise eest.

7. JUUNIL 2024
sõidame külla
meie eestpalvekogudusele
TARTU PAULUSE KOGUDUSELE.

Väljasõit kell 9
hommikul Kaarli kiriku juurest.

Külastame ka kristlikku keskust Pastoraat,
tagasiteel vaatame Äksi kirikut ning teele
jäävaid vaatamisväärsusi.

Osavõtutasu 30€ eest
tasume bussisõidu ja ühise lõuna.
Tule kaasa!

Rohkem infot ja registreerimine
Saima Sellak-Martinson
5301 5848
saima.sellak-martinson@kaarlikogudus.ee

VÄLJASÕIT LÄBI KEVADISE EESTIMAA

MAI KIRIKUS

HEA KARJANE – Mina olen Hea Karjane. Minu lambad kuulevad minu häält ja mina tunnen neid ja nad järgnevad mulle ning ma annan neile igavese elu. Jh 10:11a,27-28a

P 04. mai kell 10:00 Missa

E 05. mai kell 13:00 Missa

kell 18:00 Taizé palvus

T 06. mai kell 17:30 Muusikaõhtu

Olena Khaladzhi – orel (EMTA). Sisepääs vaba.

K 07. mai kell 19:00 Kontsert

Buena Vista ülikooli koor ja orkester. Sisepääs vaba.

JUMALA RAHVA KODUIGATSUS – Kui keegi on Kristuses, siis ta on uus loodu, vana on möödunud, vaata, uus on sündinud! 2Kr 5:17

P 11. mai kell 10:00 Peremissa, emadepäev

E 12. mai kell 13:00 Missa

kell 18:00 Taizé palvus

T 13. mai kell 17:30 Muusikaõhtu

Ott Indermitte – laul, Piret Aidulo – orel. Sisepääs vaba.

TAEVARIIGI KODANIKUNA MAAILMAS – Laulge Issandale uus laul, sest Ta on teinud imetegusid. Ps 98:1

P 18. mai kell 10:00 Missa

E 19. mai kell 13:00 Missa

kell 18:00 Taizé palvus

T 20. mai kell 17:30 Muusikaõhtu

Kersti Petermann – orel. Sisepääs vaba.

SÜDAME KÕNE JUMALAGA – Tänu olgu Jumalale, kes ei ole heitnud kõrvale mu palvet ega ole mult ära võtnud oma heldust! Ps 66:20

P 25. mai kell 10:00 Missa

E 26. mai kell 13:00 Missa

kell 18:00 Taizé palvus

T 27. mai kell 17:30 Muusikaõhtu

Kaarli koguduse kammerkoor Canorus. Sisepääs vaba.

N 29. mai kell 17:30 Missa, taevaminemispüha.

TEOLOOGIARING

**neljapäeval, 21. mail kell 18.15
koguduse majas.**

Juhendab abiõpetaja
Jaan Lahe

Piibli mõistmine ja tõlgendamine.
Milliste raskustega puutuvad inimesed kokku Piiblist
arusaamisel ja kuidas neid raskusi ületada. (3. viimane osa)

Registreerime jaan.lahe@kaarlikogudus.ee
Osavõttu 3€.
Osaleda saab ka veebi vahendusel

PIIBLISEMINAR

**kolmapäeval, 14. mail kell 18.15
koguduse majas.**

Leviatan ja Behemot

Sisepääs vaba.

LEERIKOOL

6. aprill – 15. juuni 2025
21. september – 7. detsember 2025

Info ja registreerimine:

www.kaarlikogudus.ee/kogudus/leerikool/

Diakooniatöö

Koraalikoar

8. mail kell 13.

Seenioride klubi

igal kolmapäeval kell 14.
(21. mai kell 15 koos Toomkoguduse
seenioridega keskraamatukogus)

Toolivõimlemine

igal neljapäeval kell 12.

KIRIKUKOOLI

tunnid toimuvad
pühapäeviti kell 12
koguduse maja ruumides **4. mail.**

11. mail Emadepäeva perejumalateenis-
tus ja hooaja lõpetamine
Kirikukooli ootame lapsi
vanuses 3–15 aastat.

Hetkel tegutseb kaks vanuserühma:
lasterühm ja noorterühm.

KOGUDUSE KANTSELEI

E, R kell 10–13

T, K, N kell 10–13, 14–16

**Õpetaja Jaak Aus, abiõpetaja Jaan
Lahe, abiõpetaja Kaisa Kirikal,
diakonid: Saima Sellak-
Martinson, Tiit Zeiger, Meelis
Holsting.** Kohtumine tuleb eelnevalt
kokku leppida.

telefon: 5300 8086

e-post: info@kaarlikogudus.ee

kodulehekül: www.kaarlikogudus.ee

Facebook: EELK Tallinna Toompea
Kaarli kogudus

pank: SEB EE171010022004706006

Swedbank EE392200221011214295

annetused remondi heaks:

Swedbank EE902200221040614950

annetused oreli hoolduse heaks:

Swedbank EE452200221057033689

annetused Kaarli Kooli toetuseks:

Swedbank EE332200221056298548